

Índex	1
Presentació	3
Programa	4
Horaris.....	5
Llista comunicacions	6
Resums de les comunicacions	13
Àmbit 1. Lògica	14
Àmbit 2. Filosofia de la ciència.....	17
Àmbit 3. Metafísica	22
Àmbit 4. Teoria del coneixement	29
Àmbit 5. Filosofia del llenguatge	31
Àmbit 6. Antropologia filosòfica	32
Àmbit 7. Filosofia política	39
Àmbit 8. Filosofia del dret	58
Àmbit 9. Ètica.....	60
Àmbit 10. Estètica.....	69
Àmbit 11. Història de la filosofia	83
Àmbit 12. Filosofia catalana.....	102
Àmbit 13. Altres.....	115

El I Congrés Català de Filosofia respon a la necessitat de trobar, en l'àmbit català i d'una manera global, un espai d'anàlisi i de debat sobre els problemes propis que avui té plantejats la filosofia. És per aquest motiu que la Societat Catalana de Filosofia, amb la col·laboració de la Societat de Filosofia del País Valencià i de l'Associació Filosòfica de les Illes Balears, ha convocat tots els professionals i les institucions que tenen la filosofia com a element central de la seva activitat, sigui quina sigui la seva localització geogràfica.

D'altra banda, aquest congrés se celebra en el marc de la commemoració del I Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans. Un esdeveniment d'aquesta magnitud ha estat l'impuls final per a reunir professors, estudiosos i experts de les disciplines que constitueixen aquest congrés: lògica, filosofia de la ciència, metafísica, teoria del coneixement, filosofia del llenguatge, antropologia filosòfica, filosofia política, filosofia del dret, ètica, estètica, història de la filosofia i filosofia catalana.

En el present llibre hi trobareu els resums de les aportacions. Com es pot veure, són moltes i molt variades. Més enllà que siguin agrupades en els àmbits corresponents, totes són obertes al debat, i són un bon estímul per a entrar a fer filosofia.

Des d'aquestes línies volem agrair als participants, a les institucions i a les persones que les representen tots els esforços i les complicitats que, finalment, han fet possible la celebració del I Congrés Català de Filosofia.

El comitè organitzador

P R I M E R

C O N G R É S C A T A L À

D E F I L O S O F I A

PROGRAMA

Horaris

Dimecres, 21 de març de 2007	
18.00-19.00	Acte d'obertura Lliçó a càrrec del Dr. Pere Lluís Font: <i>Els reptes de la filosofia en un món globalitzat</i>
19.30-21.00	<i>Recepció de Benvinguda</i>

Dijous, 22 de març de 2007			
09.00-10.00	Lliçó a càrrec del Dr. Jordi Sales: <i>La filosofia en català</i>		
10.00-10.30	<i>Pausa cafè</i>		
10.30-11.00	Àmbit 7 Sala Coromines	Àmbit 1 Sala Fontserè	Àmbit 11 Sala Pi i Sunyer
11.00-12.00		Àmbit 2 Sala Fontserè	Àmbit 12 Sala Puig i Cadafalch
12.00-13.30		Àmbit 6 Sala Fontserè	
13.30-16.00	<i>Dinar</i>		
16.00-16.15	Àmbit 7 Sala Coromines	Àmbit 4 Sala Fontserè	Àmbit 8 Sala 210 UB
16.15-16.30			Àmbit 5 Sala 210 UB
17.00-17.30	Àmbit 10 Sala Coromines		Àmbit 13 Sala 210 UB
17.30-18.00	<i>Pausa cafè</i>		
18.00-19.30	Àmbit 10 Sala Coromines		Àmbit 13 Sala 210 UB
20.30-22.00	<i>Sopar</i>		

Divendres, 23 de març de 2007	
09.00-10.00	Lliçó a càrrec del Dr. Gabriel Amengual: <i>El futur de la filosofia. El subjecte de la filosofia</i>
10.00-10.30	<i>Pausa cafè</i>
10.30-12.30	Àmbit 9 Sala Coromines
13.00-14.00	Lliçó de cloenda a càrrec del Dr. Ulises Moulines: <i>El naixement d'una disciplina filosòfica: la filosofia de la ciència</i> Cloenda

Àmbit 1. Lògica

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 11.00 h. Sala Fontserè

1.1. (10.30). **Alcolea, Jesús.**

La dimensió crítica de l'argumentació.

1.2. (10.45). **Ramírez, Dídac.**

Cap a una avaluació metalògica de la lògica borrosa.

Àmbit 2. Filosofia de la ciència

Dijous, 22 de març. De 11.00 h a 12.00 h. Sala Fontserè

2.1. (11.00). **Corcó, Josep.**

Popper en Laudan.

2.2. (11.15). **Montserrat, Miquel.**

Genètica i determinisme.

2.3. (11.30). **Peffer, Gilbert.**

Structure-Altering Interventions, Performativity, and Explanation.

2.4. (11.45). **Casnovas, P, Casellas, N, Poblet, M i Vallbé, J.J.**

Ontologies per a la representació del coneixement jurídic.

Àmbit 3. Metafísica

Dijous, 22 de març. De 18.00 h a 19.15 h. Facultat de Filosofia UB aula 211

3.1. (18.00). **Boada, Ignasi.**

La crítica de Hegel a Fichte en el Differenzschrif (1801).

3.2. (18.15). **Coll, Josep M.**

La nova metafísica.

3.3. (18.30). **Llinàs, Carles.**

Balança versus contenció. Sobre maneres d'entendre les relacions entre Unitat i Multiplicitat.

3.4. (18.45). **Marquès, Andreu.**

Déu, un tema filosòfic permanent.

3.5. (19.00). **Tauste, Francisco.**

La náusea de Sartre com una mena d'il·luminació.

Àmbit 4 Teoria del coneixement

Dijous, 22 de març. De 16.00 h a 16.30 h. Sala Fontserè.

4.1. (16.00). **Alegret, Lluís.**

Reflexió entorn al discurs filosòfic.

4.2. (16.15). **Sarrate, Carlos.**

Dennett: alternatives darwinianes al subjecte.

Àmbit 5. Filosofia del llenguatge

Dijous, 22 de març. De 16.15 h a 16.30 h. Facultat de Filosofia UB aula 210

5.1. (16.15). **Colomina, J.J i Raga, V.**

Crítiques al realisme kripkeà a través de la seva filosofia del llenguatge.

Àmbit 6. Antropologia filosòfica

Dijous, 22 de març. De 12.00 h a 13.15 h. Sala Fontserè.

6.1. (12.00). **Escribano, Francesc Xavier.**

Cos, gest i obra d'art. La celebració corpòria de la visibilitat segons Maurice Merleau-Ponty

6.2. (12.15). **Garcia-Duran, Xavier.**

A propòsit del subterrani: Dostojevskij, Sartre, Girard.

6.3. (12.30). **Maduell, Àlvar.**

Xifres contra raons, xifres sense raons.

6.4. (12.45). **Merchán, Carmen.**

Anàlisi filosòfica de la tècnica literària del "monòleg interior".

6.5. (13.00). **Solé, Teresa.**

Entre filosofia, psicologia i educació. Les aportacions de Fritz Perls i Claudio Naranjo com "Filosofia de vida".

Àmbit 7. Filosofia política

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 17.00 h. Sala Coromines.

7.1. (10.30). **Farrés, Oriol.**

L'ideal ètic i polític de l'amistat en el "Laelius de Amicitia" de Ciceró.

7.2. (10.45). **Fuster, Àngela Lorena.**

Sobre la meua llengua.

7.3. (11.00). **Gamper, Daniel.**

Per què la llibertat d'expressió?

7.4. (11.15). **José, Carles.**

La lògica de la nació.

7.5. (11.30). **Lara, Joan.**

Una reflexió sobre les filosofies neoconservadores de la història: Fukuyama i Huntington.

7.6. (11.45). **Luri, Gregorio.**

Erotisme i prudència: Leo Strauss i els límits de la filosofia.

7.7. (12.00). **Olivé, Marta.**

Sobre els mecanismes d'adscripció a idees polítiques en les democràcies liberals: les afinitats electives.

7.8. (12.15). **Pascual, Àngel.**

El lloc de l'educació en la filosofia política com a filosofia primera en l'obra de Leo Strauss.

7.9. (12.30). **Pérez, Pedro Jesús.**

El dret de gents: el complicat salt de la teoria rawlsiana.

7.10. (12.45). **Porta, Josep M.**

Idea d'Europa.

7.11. (13.00). **Ramírez, Wendy.**

L'acció i el discurs en Hannah Arendt.

7.12. (16.00). **Rosich, G i Martí, F.**

Sobre el concepte de sobirania.

7.13. (16.15). **Torres, Bernat.**

Eric Voegelin, lector de Plató.

7.14. (16.30). **Urgell, Jaume.**

És possible una filosofia de la vida al s.XXI? Breu anàlisi comparativa el vitalisme de Nietzsche, Ortega y Gasset i Peter Sloterdijk.

7.15. (16.45). **Vergés, Joan.**

La divisió de treball ètic entre les ONGs i la classe política.

Àmbit 8. Filosofia del dret

Dijous, 22 de març. De 16.00 h a 16.15 h. Facultat de Filosofia UB aula 210

8.1. (16.00). **Miró, M. i Ruffini, G.**

Cap a una nova responsabilitat virtual?

Àmbit 9. Ètica

Divendres, 23 de març. De 10.30 h a 12.15 h. Sala Coromines.

9.1. (10.30). Anglès, Misericòrdia.

L'altruisme en l'obra filosòfica d'Iris Murdoch.

9.2. (10.45). Boladeras, Margarita.

"Redistribució, reconeixement. El reconeixement de drets col·lectius".

9.3. (11.00). Da Silva, Cilea.

Esbós d'una ètica universal luliana.

9.4. (11.15). Llorca, Albert.

Triangulacions hermenèutiques postmodernes. (Filosofia moral davant d'una cultura de la frivolitat?).

9.5. (11.30). Beser, Manel.

Aforismes de la vida diària.

9.6. (11.45). Mauri, Margarita.

L'ètica a través de la literatura (la reflexió moral a partir del text literari).

9.7. (12.00). Olivé, Emília.

Filosofia de l'amor i la mort.

Àmbit 10. Estètica

Dijous, 22 de març. De 17.00 h a 19.30 h. Sala Coromines.

10.1. (17.00). Carcasó, Jordi.

Francesc de Paula Mirabent i Vilaplana: La importància del sentiment en la captació de la bellesa.

10.2. (17.15). Jaques, Jèssica.

El sentit estètic o l'art de la distinció.

10.3. (18.00). Manzano, Julia.

La poesia com a bàlsam filosòfic.

10.4. (18.15). Moya, Albert.

Vers una possible actualitat de l'estètica hegeliana.

10.5. (18.30). Roviró, Ignasi.

L'estètica de Manuel Milà i Fontanals.

10.6. (18.45). Satué, Manuel.

Gadamer. La pregunta per l'obra d'art.

10.7. (19.00). **Tafalla, Marta.**
Problemes filosòfics que planteja l'estètica de la natura.

10.8. (19.15). **Vilar, Gerard.**
L'art contemporani com a desafiament a l'estètica.

Àmbit 11. Història de la filosofia

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 13.00 h. Sala Pi i Sunyer.

11.1. (10.30). **Aparicio, Catalina.**
La visió de la dona segons els cínics.

11.2. (10.45). **Bordoy, Antoni.**
Els neologismes lul·lians: Adaptació del lèxic a la metafísica o construcció d'una nova metafísica de les modificacions lexicogràfiques?.

11.3. (11.00). **Bosch, Magdalena.**
La intencionalitat que va recuperar Brentano.

11.4. (11.15). **Bosch-Veciana, Antoni.**
Els terapeutes com a «filòsofs» en el "De vita contemplativa" de Filó d'Alexandria.

11.5. (11.30). **Bredlow, Luis Andrés.**
La "dóxa" de Parmènides: una nova interpretació.

11.6. (11.45). **Candel, Miquel.**
La voluntat, una facultat supèrflua.

11.7. (12.00). **Casadesús, Francesc.**
Savis i filòsofs al voltant de Delfos.

11.8. (12.15). **Crespín, Montserrat.**
La dimensió espacial del subjecte en la filosofia de Watsuji Tetsurô.

11.9. (12.30). **López, María.**
El temps d'un nou renaixement.

11.10. (12.45). **Mateu, Joan David.**
El lloc de la història en la filosofia de Schopenhauer.

Dijous, 22 de març. De 16.00 h a 17.30 h. Facultat de Filosofia UB aula 211.

11.11. (16.00). **Mayos, Gonçal.**
La Fenomenologia de l'esperit i el seu context macrofilosòfic (en el bicentenari).

11.12. (16.15). **Montserrat, Josep.**

Sobre el "Minos" platònic.

11.13. (16.30). **Olesti, Josep.**

Pierre Bayle: la paradoxa de la tolerància.

11.14. (16.45). **Pons, Daniel.**

Què se'n va fer, dels diners de Crates? Sobre cinisme i propietat. Un comentari de diògenes Laerci VI 87-88.

11.15. (17.00). **Vicens, Joan Albert.**

El "Descartes" de Xavier Zubiri.

11.16. (17.15). **Violante, Susana Beatriz.**

Filosofia, història de repeticions.

Àmbit 12. Filosofia catalana

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 13.00 h. Sala Puig i Cadafalch.

12.1. (10.30). **Boadas, Agustí.**

Lul·lisme a Catalunya.

12.2. (10.45). **Casanovas, Pompeu.**

Els anys de formació de Miquel Carreras i Costajussà (1924-1930).

12.3. (11.00). **Doltra, Marta.**

Pere Mata. La fe en el progrés.

12.4. (11.15). **Jalent, Esteve.**

Actualitat de la teoria lul·liana dels Correlatius Connaturalis.

12.5. (11.30). **López, Salvador.**

La presentació de Manuel Sacristan de l'edició Catalana de "El Capital".

12.6. (11.45). **Palazzi, Cristian.**

Aproximació al Diego Ruiz Català.

12.7. (12.00). **Puigdomènech, J i Fossas, X.**

Itinerari pel pensament de Catalunya.

12.8. (12.15). **Serra, Xavier.**

Història social de la filosofia catalana: la filosofia al País Valencià (1880-1980).

12.9. (12.45). **Verdaguer, Miquel.**

Jaume Serra Hunter i Carles Rahola. Una relació guiada per la filosofia.

12.10 (13.00). **Vilanou, Conrad.**
Sobre l'arquitectònica orsiana.

Àmbit 13. Altres

Dijous, 22 de març. De 16.30 h a 19.15 h. Facultat de Filosofia UB aula 210.

13.1. (16.30). **Ayxelà, Carles.**

Platos Dialektische Ethik: l'inici d'una divergència fonamental entre Gadamer i Heidegger.

13.2. (16.45). **Beltran, Jordi.**

La secundària, un lloc de la filosofia catalana.

13.3. (17.00). **Carbonell, E i Rovira, J.**

Fi de segle i crisi de valors.

13.4. (17.15). **Espona, Albert.**

El sentit de la història de la filosofia (Proposta pedagògica per al batxillerat).

13.5. (18.00). **Llevadot, L i Grau, A.**

La innovació docent en l'ensenyament de la filosofia: un exemple d'ús de les tic a l'aula.

13.6. (18.15). **Moncho, Josep Rafael.**

Recuperació i revisió del concepte tomista de caritat.

13.7 (18.30). **Ceballos, David.**

Temps econòmic i pensament filosòfic.

13.8. (18.45). **Puiggròs, Joan Maria.**

Pensament dels filòsofs contemporanis de Karl Löwith respecte la seva obra.

13.9. (19.00). **Sarsanedas, Anna.**

La filosofia catalana a Internet: el ciberespai filosòfic català.

P R I M E R

C O N G R É S C A T A L À

D E F I L O S O F I A

RESUM DE LES COMUNICACIONS

LA DIMENSIÓ CRÍTICA DE L'ARGUMENTACIÓ

Amb aquesta contribució pretenem cridar l'atenció sobre determinats aspectes crítics de l'argumentació, alguns dels quals són intrínsecs a l'argumentació mateixa i independents de les apreciacions del crític. Açò és, per comptes de parlar d'*una perspectiva crítica adequada sobre l'argumentació*, preferim parlar d'*una perspectiva adequada sobre l'argumentació crítica*, marcant així una desviació, no un allunyament, del punt de vista de D. Walton. Al cap i a la fi, com K.R. Popper indicava, «els nostres poders de raonament no són més que poders d'argumentació crítica».

La dimensió crítica de l'argumentació s'explica, llavors, com l'ús combinat de destreses i actituds lògiques, dialèctiques, retòriques i filosòfiques que fomenten la capacitat per a descobrir de manera intersubjectiva la veritat o el que hauríem de creure. De la lògica, l'argumentació crítica n'agafa els mètodes per a analitzar i avaluar arguments. De la retòrica en pren els mètodes per a la invenció (és a dir, per a generar preguntes sobre un determinat tema o problema) i la comunicació. De la filosofia, finalment, n'assumeix una actitud críticament reflexiva, ètica i pragmàtica. Per a comprendre com aquesta dimensió crítica impulsa l'argumentació més enllà de la lògica, n'hi ha prou de fer palesos els aspectes retòrics i filosòfics.

Com que l'argumentació crítica comporta la freqüent confrontació de tesis i sistemes de creença, es requereix una acurada atenció al públic o a la persona a qui va dirigida l'argumentació, i la seua necessària influència sobre l'estil argumentatiu. Però és ací on cal parlar dels modes i funcions que la dimensió crítica confereix a certs arguments.

Referències

Popper, K.R.: *El coneixement objectiu*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Walton, D.: *Informal Logic. A Handbook for Critical Argumentation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

Jesús Alcolea Banegas

THE CRITICAL DIMENSION OF ARGUMENTATION

With this contribution we seek to call the attention on determined critical aspects of the argumentation, some of which are intrinsic to the argumentation and independent of the critic's appreciations. That is, instead of talking of *an appropriate critical perspective on argumentation*, we prefer to talk of *an appropriate perspective on critical argumentation*, marking in this way a deviation that not an estrangement, of the point of view of D. Walton. After all, as K. R. Popper wrote, “our reasoning powers are not more than powers of critical argumentation”.

The critical dimension of argumentation is explained, then, as the combined use of logical, dialectical, rhetorical and philosophical skills and attitudes that foments the capacity to discover intersubjectively the truth or what we should believe. From logic, the critical argumentation takes out methods for analyzing and evaluating arguments. From rhetoric, the critical argumentation takes methods for invention (that is to say, to generate questions on a given topic or problem) and communication. From philosophy, the critical argumentation accepts a critically reflexive, ethical and pragmatic attitude. In order to understand how that critical dimension impels argumentation beyond logic, it is enough with making use of the rhetorical and philosophical aspects.

Since the critical argumentation implies frequently the confrontation of theses and belief systems, a careful attention is required to the public or the person to whom the argumentation is addressed, and their necessary influence on the argumentative style. But it is here where it is necessary to speak of the ways and functions that the critical dimension confers to certain arguments.

References

Popper, K. R.: *El coneixement objectiu*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Walton, D.: *Informal Logic. A Handbook for Critical Argumentation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

Jesus Alcolea Banegas

CAP A UNA AVALUACIÓ METALÒGICA DE LA LòGICA BORROSA

El sentit original del terme *lògica borrosa* va ser introduït per L. A. Zadeh el 1975 per denotar una nova família de sistemes lògics amb la finalitat d'adaptar-se al raonament humà tant com fos possible. El present treball té per objecte avaluar la importància i validesa que té avui en dia la lògica creada per Zadeh. Amb aquest fi, després de situar-la dins el context lògic, resumeixo breument els diversos significats de la expressió *lògica borrosa*; seguidament recordo els trets principals de la proposta de Zadeh; en tercer lloc discuteixo la seva validesa per a tots els propòsits pràctics; finalment, presento una avaluació metalògica del fons implicat en tal proposta.

Paraules Clau

Lògica borrosa, vaguetat, coneixement aproximat, raonament aproximat, principi de bivalència, incertesa, coneixement imperfecte.

TOWARDS A METALOGICAL APPRAISAL OF *FUZZY LOGIC*

The original sense of the term *fuzzy logic* was introduced by L. A. Zadeh in 1975 to denote a family of new logical systems which aim to adapt to human reasoning as much as possible. The object of this paper is to assess the nowadays significance and validity of the logic created by Zadeh. With this aim in mind, first, after putting this logic in the logical context, I summarise the various meanings of the term *fuzzy logic*; next I recall the main features of Zadeh's proposal; thirdly I discuss its availability for all practical purposes; finally, I present a metalogical appraisal of the background implied in such a proposal.

Keywords

Fuzzy logic, vagueness, approximate knowledge, principle of bivalence, uncertainty, imperfect knowledge

Dídac Ramírez Sarrió

POPPER EN LAUDAN

Laudan no admet que la ciència tingui cap característica que la distingeixi essencialment d'altres disciplines intel·lectuals. Considera que buscar un criteri de demarcació per distingir la ciència de la metafísica és un pseudo-problema epistemològic. Popper, en canvi, proposa un criteri de demarcació, la falsabilitat, que primer farà servir per a distingir les teories científiques de les pseudo-científiques i després per a discernir entre teories científiques i metafísiques. Però aquesta diferència no significa que no hi hagi relació entre la ciència i la metafísica. De fet, Popper proposa l'existència de programes metafísics d'investigació que tenen relació amb la ciència. Per la seva part, Laudan distingeix dos tipus de teories: les tradicions d'investigació i les teories específiques. Les teories específiques donen explicacions concretes de fenòmens naturals i permeten realitzar prediccions experimentals. Les tradicions d'investigació, en canvi, proporcionen explicacions globals difícilment contrastables. Penso que és possible mostrar un paral·lisme entre la relació que Laudan estableix entre tradicions d'investigació i teories específiques i la relació que Popper estableix entre programes metafísics d'investigació i teories científiques.

Josep Corcó Juvíná

POPPER IN LAUDAN

Laudan does not admit that science has any characteristic that distinguishes it essentially from any other intellectual discipline. He considers that looking for a demarcation criterion to distinguish science from metaphysics is an epistemological pseudo-problem. Popper, on the other hand, proposes a demarcation criterion, falsability, which he will first use to distinguish between scientific and pseudo-scientific theories and afterwards, to distinguish scientific from metaphysical theories. However, this difference does not mean that there is no relationship between science and metaphysics; in fact, Popper suggests there are metaphysical research programmes related to science. On the other hand, Laudan distinguishes between two different types of theories: research traditions and specific theories. Specific theories give concrete explanations to natural phenomena and allow for experimental predictions. Research traditions, on the other hand, provide global explanations which are difficult to contrast. I believe that it is possible to show a parallelism between the relationship that Laudan establishes between research traditions and specific theories, and the relationship that Popper establishes between metaphysical research programmes and scientific theories.

Josep Corcó Juvíná

GENÈTICA I DETERMINISME

El propòsit d'aquesta comunicació és analitzar amb un cert deteniment la qüestió del determinisme en les ciències de la vida i, en particular, en la genètica. Intentarem mostrar el predomini de l'orientació determinista en aquest àmbit del pensament científic i examinar les raons en què descansa. A partir de l'examen de la naturalesa i el grau de justificació de les raons que legitimen la manera de procedir determinista en genètica, esperem aclarir el tipus de causalitat que opera en el determinisme com a tal, eixamplant així l'abast de les nostres conclusions.

GENETICS AND DETERMINISM

The purpose of this talk is to analyze somewhat carefully the issue of determinism in the life sciences, particularly in genetics. We will try to assess the prevalence of the deterministic orientation in this area of scientific thought and to examine the reasons that account for such a prevalence. Starting from the exam of the nature and the degree of justification of deterministic patterns in genetics, we expect to clarify the kind of causality at work in determinism as such, enlarging this way the scope of our conclusions.

Miquel Montserrat Capella

Structure-Altering Interventions, Performativity, and Explanation

Les intervencions alteradores de l'estructura han estat introduïdes recentment per Daniel Steel (2006) com una estratagema que dóna suport a l'afirmació que les explicacions que prenen com a base teòrica l'individualisme metodològic són més «profundes», en el sentit que descriuen de forma més robusta els mecanismes socials del que ho fan les teories holístiques. Malgrat que Steel proposa un cas minuciosament argumentat que sembla completament plausible, les implicacions de la invariància en l'alteració de les estructures en la construcció de teories a nivell col·lectiu suposen una amenaça menor per als holistes del que pretén l'autor. Voldria argumentar que, malgrat les aparents virtuts del concepte d'intervencions alteradores de l'estructura, aquestes constitueixen una base inadequada sobre la qual fonamentar l'individualisme metodològic. A més, no és prou clar com les intervencions en general, i aquelles que alteren la cadena causal d'esdeveniments en particular, haurien d'operar sota les limitacions estructurals imposades pels mecanismes reflexius.

Structure-altering interventions were recently introduced by Daniel Steel (2006) as a stratagem to lend support to the claim that explanations that draw on methodological individualism as their theoretical basis are 'deeper' in the sense that they provide generally more robust accounts of social mechanisms than holistic theories do. Although Steel puts forward a thoroughly argued case that appears entirely plausible, the implications of structure-altering invariance for collective-level theory building are less threatening to holists than purported by the author. I would like to argue that despite of the apparent virtues carried by the concept of structure-altering interventions, they are an inadequate basis on which to mount a defence of methodological individualism. Moreover, it is unclear how interventions in general, and those that alter the causal chain of events particular, should operate under the structural constraints imposed by reflexive mechanisms.

Gilbert Peffer

ONTOLOGIES PER A LA REPRESENTACIÓ DEL CONEIXEMENT JURÍDIC

En filosofia, l'ontologia és l'estudi o investigació d'allò que existeix, de l'ésser, de les seves categories o propietats fonamentals. Aquest concepte ha estat traslladat als àmbits de la computació i la intel·ligència artificial per a fer referència als intents de formulació d'esquemes conceptuals per a la representació del coneixement. La finalitat de la construcció d'aquests esquemes conceptuals, de les ontologies, és la de facilitar la comunicació i la comprensió entre home i màquina, introduint així *significat* en l'intercanvi d'informació, és a dir, el Web Semàntic. En el camp del dret, aquests tipus de representacions han pres importància en els últims anys davant la necessitat urgent d'organitzar la gran quantitat d'informació jurídica desestructurada que existeix. L'ontologia de coneixement professional judicial (OPJK) que presentem conceptualitza coneixement pràctic judicial per facilitar la cerca d'informació experta en IURISERVICE, un sistema basat en web que ofereix una base de dades experta per a resoldre dubtes de jutges durant els seus primers anys d'incorporació a la professió.

ONTOLOGIES FOR LEGAL KNOWLEDGE REPRESENTATION

The object of Ontology in philosophy is the study of what exists, the being, its categories or fundamental properties. This concept has been used in other fields such as Computation and Artificial Intelligence, and it refers to the building of conceptual schemes for knowledge representation. The aim of these conceptual schemas, namely ontologies, is to enable and to ease the communication and understanding between human beings and machines, i.e. by introducing *meaning* in the information exchange, which is the keystone of the Semantic Web. In the Law field these representations are relevant due to the growing necessity to deal with the organization of great amounts of unstructured legal information. The Ontology of Professional Judicial Knowledge (OPJK), which is presented, conceptualizes practical judicial knowledge to ease expert information searching in IURISERVICE, a web-based system that offers an expert database to solve doubts. Its intended users are judges in their first professional years.

Pompeu Casanovas
Núria Casellas
Marta Poblet
Joan Josep Vallbé

LA CRÍTICA DE HEGEL A FICHTE EN EL *DIFFERENZSCHRIFT* (1801)

L'Escrit de Hegel dedicat a treure l'entrellat de la diferència entre el sistema de filosofia de Fichte i de Schelling és una peça molt remarcable, no solament des del punt de vista del treball filosòfic de Hegel, sinó també perquè ens permet de comprendre aspectes molt importants de la seva evolució. Hegel és un filòsof que, d'una manera molt especial en els seus inicis, pensa en diàleg amb altres autors d'una gran categoria, com és el cas de Kant, Fichte i Schelling. En aquesta breu comunicació centro l'atenció en la percepció que té Hegel del pensament de Fichte l'any 1801. Quan Hegel pensa en l'aportació de Fichte, pren també implícitament en consideració la filosofia de Kant, en la mesura en què Fichte és un autor que rep una influència decisiva del filòsof de Königsberg. Per a Hegel el pensament necessita comprendre que les contraposicions, tant en el terreny de la filosofia teòrica com en el de la filosofia pràctica, no són absolutes. Reconeix que el treball de Fichte en la *Doctrina de la ciència* tendeix a avançar en aquesta direcció, però considera que és incapaç de dur a terme aquesta tasca amb la radicalitat suficient. Podem considerar que aquest és el nucli de la crítica fonamental que Hegel formula al pensament de Fichte.

Ignasi Boada i Sanmartín

The Book in which Hegel clears up the difference between Fichte's and Schelling's Philosophy is a very remarkable milestone, not only from the point of view of his philosophical work, but also because it allows us to understand very important aspects of his evolution. Particularly in the beginning of his intellectual life, Hegel held an intense dialogue with other very high qualified thinkers, like Kant, Fichte and Schelling. In this short paper I focus my attention on Hegel's interpretation on Fichte in 1801. When Hegel thinks on Fichte's contribution, he takes also implicitly the philosophy of Kant into consideration, in so far as Fichte is an author who receives a decisive influence of the philosopher of Königsberg. According to Hegel, the philosophical Thought needs to understand that the oppositions in the terrain of the theoretical philosophy as well as in that of the practical philosophy are not absolute. He certainly recognizes that the work of Fichte in the *Doctrine of the Science* tends to advancing in this direction, but he considers that his thought is not able of carrying out this task with the sufficient radicalness. We can say that this is the kernel of the fundamental criticism that Hegel formulates to Fichte's philosophy.

Ignasi Boada i Sanmartín

LA NOVA METAFÍSICA

Per deixar enrere l'ontoteologia, considerada per Heidegger com la fi de la metafísica, hem d'intentar una metafísica que sigui realment filosofia de l'ésser. S'haurà de desplegar en una reflexió sobre els transcendentals que esbrini la seva correcta prioritització, i en una doctrina de les causes que, tot i mantenir-les implicades, estudiï la seva possible jerarquització. En segon lloc, haurà de descobrir l'ésser com a ésser personal, que es realitza en el diàleg i en l'amor, com a comunió. I, en tercer lloc, caldrà distingir filosofia i teologia, però conservant la integració entre la fe (general) i la raó, sense considerar-les com dues veritats que simplement s'haguessin de sumar.

La metafísica existencial i personalista pot assumir algunes de les intuïcions principals i irrenunciables del mètode transcendental. Per això ha d'anar elaborant un marc de referència en el qual, partint de la consciència com a cercle o com a el·lipse amb dos pols (objectiu i subjectiu), es vagin obrint els diversos àmbits possibles per a la consciència: l'experiència empírica, la raó teòrica, la raó pràctica, la raó teleològica i la fe. El filòsof haurà de superar l'alternativa entre realisme i idealisme, situant-se en la mateixa relació dels dos pols. Entre els cinc nivells també hi ha una relació dialèctica, perquè cada un d'ells no s'assoleix per un pas lògic, sinó per un salt existencial, que descobreix el fonament més enllà d'allò fonamentat. Per tant, cada nivell nega l'anterior, però al mateix temps el recupera com a assumit i transformat. Això ens farà comprendre que en els tres nivells de la raó es pugui parlar d'intersubjectivitat, però que només en l'últim, el de la fe general, se'ns ofereixi l'existència autèntica de la relació veritablement interpersonal. Per la gratuïtat pròpia d'aquesta forma d'existència, el jo i el tu humans poden reconèixer l'acció amorosa del Tu diví, que els ha creat i se'ls comunica amb la seva gràcia. En aquest últim nivell, doncs, tant el món de les coses com el dels subjectes personals avancen cap a la seva plenitud. I la raó va més enllà d'ella mateixa, sense deixar de ser ella mateixa. La filosofia arriba a ser pròpiament metafísica, però la raó no rebaixa Déu a les seves pròpies categories i conceptes, sinó que es deixa enlairar per Déu fins a una coneixença i un amor que la divinitzen, quedant integrat el *lumen rationis* en el *lumen fidei*. Així els creients podran ser «pastors de l'ésser» i aquest se'ls mostrarà com a «semblança de Déu».

Josep M. Coll Alemany

THE NEW METAPHYSICS

If we want to move beyond ontotheology, considered by Heidegger the end of metaphysics, we have to try a metaphysics which is a real philosophy of being. It needs to be unfolded through both a reflection on the transcendentals, which explores its prioritising, and a doctrine of the causes which considers their eventual hierarchical structuring, while involving them. Secondly, it must place the being as a personal being who fulfils itself as communion in dialogue and love. Thirdly, a distinction between philosophy and theology is necessary, maintaining, however, the integration of (general) faith and reason; as they are not able to be added up as two separate truths.

Existential and personalistic metaphysics can accept some of the main and unquestionable insights of the transcendental method. To do so it must build up a frame of reference through which, by viewing conscience as a circle or an ellipsis with two poles (objective and subjective), the diverse realms accessible to conscience -empirical experience, theoretical reason, practical reason, theleological reason and faith- can be opened up. The philosopher will have to overcome the alternative realism-idealism, by taking up a stance within the relationship of the two poles. A dialectical relationship also exists among the five different levels, since none of them can be achieved by means of a logical step, but through an existential leap which discovers the foundations beyond which it is founded. Thus, every level contradicts the former, but in doing so recovers it as something which has been assumed and transformed. This will help us understand why we can speak of intersubjectivity in the three levels of reason, although only in the last level, that of general faith, are we offered the true existence of a truly interpersonal relationship. Due to the gratuitousness of this form of existence, the human "I" and "you" can recognize the loving action of the godly "You", who has created them and communicates to them with His grace. So, in this last level, both the world of things and the world of personal subjects move forward towards their plenitude. And reason goes beyond itself, without renouncing itself. Philosophy becomes proper metaphysics, but reason doesn't lower God to its own categories and concepts, but rather lets itself be lifted up by God to reach a knowledge and a love which make it godly, thus integrating the *lumen rationis* in the *lumen fidei*. This way believers will become "shepherds of the being", which in turn will appear to them as "resemblance of God".

Josep M. Coll Alemany

**BALANÇA VERSUS CONTENCIÓ.
SOBRE MANERES D'ENTENDRE LES RELACIONS ENTRE UNITAT I
MULTIPLICITAT**

En aquesta comunicació ens limitem a reflexionar breument sobre un dels elements «formals» del vell problema lògic i metafísic de la Unitat i la Multiplicitat. Ho fem en dues etapes. En primer lloc, establim una premissa important i força acceptada: la qüestió de l'U i del Múltiple juga (o pot jugar) un paper central com a instrument d'interpretació del conjunt de la història del pensament filosòfic. En segon lloc, i a partir del contrast entre algunes de les coses que sobre el tema han dit un parell d'autors de molt distinta procedència (el platònic rus Vladímir S. Soloviev i l'escèptic alemany Odo Marquard), tractem d'il·luminar per contraposició alguns dels motius «metafísics» més profunds i significatius que aquesta mateixa qüestió exhibeix en la seva pròpia estructura sistemàtica i en les meditacions que li han estat dedicades al llarg del temps.

In this paper I shall briefly deal with the question of one of the formal elements in the old logical and metaphysical problem of Unity and Multiplicity. We shall proceed in two stages. Firstly, we shall establish an important and well accepted premise: the question of the One and the Multiple plays a leading role as an interpretation instrument of the history of philosophical thought. Secondly, and starting from the contrasting claims made by two authors from a very different origin (the Russian Platonist Vladimir S. Soloviev and the sceptical German Odo Marquard), we shall try to enlighten by contrast some of the deepest and most meaningful metaphysical motives inherent both in its own systematic structure and all through the reflections about this question in history.

Carles Llinàs

DEÚ, UN TEMA FILOSÒFIC PERMANENT

Paral·lelisme existent entre el plantejament de la qüestió de Déu segons Luter i el que fa Hegel. Per a Luter, el cor humà no es pot satisfer en l'àmbit dels éssers finits. Per a Hegel, el pensament humà transcendeix necessàriament el que és finit. Tots dos autors s'insereixen de manera molt personal en la tradició agustiniana. Són típiques d'aquesta tradició les ascensions (anàbasi) plotinians cap a Déu, unes ascensions que tenen uns pressupòsits que Plotí i Agustí expliciten: principalment la puresa de cor i una religiositat bàsica (molt comuna en l'antiguitat tardana).

Característic de la tradició agustiniana és també l'argument ontològic, esbossat per Agustí i plenament explicitat per Anselm de Canterbury en el *Proslogion*, un argument que en l'Edat Mitjana van acceptar Bonaventura i Duns Escot i modernament, entre altres, Descartes, Leibniz i Hegel. Recentment encara l'han defensat, amb l'ajuda de la lògica modal, Alvin Platinga i Norman Malcom. Però sembla que cal donar la raó al monjo Gauniló (contemporani d'Anselm), a Tomàs d'Aquino i a Kant en les seves crítiques a l'argument anselmià (que faria un salt indegut del pensament a la realitat). Kant i Hegel estan d'acord, però, en un punt decisiu: en el fons de totes les proves de l'existència de Déu hi ha l'argument ontològic. Si, doncs, l'argument ontològic és feble, totes les proves són febles (almenys als ulls de la racionalitat teòrico-científica). Per això actualment molts autors prefereixen parlar d'ascensions més que de proves estrictes. Aquestes ascensions tenen uns pressupòsits fortament existencials: probablement es pot dir que són filosòfiques pels elements que posen en joc, sobretot al començament, però són místiques per l'esperit que les anima i també pel terme a què condueixen. Malgrat això, les proves tradicionals de l'existència de Déu tenen una funció importantíssima en l'encaminament humà cap a Déu: ens fan veure el dinamisme ascensional de la nostra raó (això fins i tot en el Kant de la *Crítica de la raó pura*) i ens proporcionen una pre-comprensió natural de Déu (una pre-comprensió que, segons la filosofia hermenèutica actual, és indispensable per a connectar amb el missatge religiós que parla de Déu).

Sembla que cal sostenir una complementarietat de la via del cor (Luter) i de la via del pensament (Hegel) en l'ascensió (anàbasi) cap a Déu. Aquesta complementarietat permet de qualificar de raonable l'indispensable salt de la fe.

Andreu Marquès Martí

LA NÀUSEA DE SARTRE COM UNA MENA D'IL·LUMINACIÓ

El meu propòsit és estudiar en paral·lel l'experiència sartreana de la nàusea al costat d'un text de Zubiri del llibre *El hombre y Dios* on planteja la seva teoria de la religació a partir d'una anàlisi del poder de la realitat. Així la reacció de Monsieur Roquentin davant la contemplació dels objectes quotidians representa una experiència que no es queda en la constació de l'absurd de l'existència humana, sinó que culmina en el descobriment de la presència enigmàtica de la realitat com a element decisiu a l'hora d'exercir una mena de pressió sobre el subjecte. Això podria ser el preludi del que Zubiri anomena «el problema de Déu».

SARTRE'S NAUSEA AS SOME ILLUMINATION

My aim is to study at the same time the sartrean experience of the nausea beside to a Zubiri's text in his book *El hombre y Dios* where he states his theory of "religación" from the power of reality. Thus Monsieur Roquentin's reaction to the contemplation of daily objects represents an experience that does not remain in the statement of the absurdity of the human existence but ends in the discovery of the enigmatic presence of the reality as a decisive element at the moment of exercising some pressure on the subjecte. That could be the prelude of what Zubiri calls 'The problem of God'.

Francisco Tauste Alcocer

REFLEXIÓ ENTORN DEL DISCURS FILOSÒFIC

Aquest article exposa la situació crítica del discurs filosòfic en els nostres dies. D'acord amb Peter Sloterdijk (*Kritik der zynischen Vernunft*), es pot parlar d'agonia de la filosofia, perquè ha deixat d'ésser amor al saber i ha esdevingut amor al poder a partir del pensament de Nietzsche. El camí de la seva rehabilitació comporta situar el discurs entre la ciència i la literatura.

This writing explains the philosophical cogitation's critical appointment actually. According to Peter Sloterdijk (*Kritik der zynischen Vernunft*) today it's possible to speak about agony of the Philosophy because it's no more love to wisdom but love to power since the Nietzsche's thought. It's needful to settle the philosophical cogitation between the science and the literature in order to heal the Philosophy.

Lluís Alegret i Biosca

DENNETT: ALTERNATIVES DARWINIANES AL SUBJECTE

Daniel Dennett explora models de comprensió de la consciència, del llenguatge i fins i tot de la moralitat basant-se en els mètodes de la ciència: entra sense por en allò que Husserl denunciava com l'absurd d'explicar els productes de l'esperit amb la ciència natural. El nostre treball ressenya aquests models i a penes entra en polèmica. L'alternativa objectivista a la fenomenologia parteix de generalitzar la intuïció darwiniana: els fenòmens del món viu, àdhuc els culturals, s'expliquen sempre per un procés de 1) producció de diversitat a l'atzar, 2) restricció o selecció per competència, 3) fenomen adaptat a les necessitats. Així, a vista d'ocell, es descriuen evolucions originals com la dels millors trucs per efecte Baldwin; la competència «d'especialistes» pel control del cervell; la selecció de *mems* (Dawkins); l'aparició del llenguatge com a interfície i sense un «Significador central»; l'origen del jo i de la consciència, defugint tota forma de dualisme cartesià latent.

DENNETT: DARWINIAN ALTERNATIVES TO THE SUBJECT

Daniel Dennett explores models of conscience understanding, language and even morality take as a base the methods of the science: he goes into, without fear, what Husserl denounced as the absurdity of explaining the products of the *Geist* with natural science. Our work points out these models and it scarcely has a debate with them. The objectivist alternative to the phenomenology starts from generalizing the Darwinian intuition. The alive world phenomena and even the cultural ones are always explained by a process of 1) production of diversity at random, 2) restriction or selection for competition, 3) phenomena adapted to needs. We describe from bird's-eye view, original evolutions like that of the best tricks by Baldwin effect; the "specialists" competition for the brain control; the selection of *memes* (Dawkins); the appearance of the language as an interface and without a "central meaning-maker"; the origin of the Ego and conscience avoiding any form of latent Cartesian dualism.

Carles Sarrate García

CRÍTQUES AL REALISME KRIPKEÀ A TRAVÉS DE LA SEVA FILOSOFIA DEL LLENGUATGE

El present text constarà de dues parts. En la primera, els autors pretenen exposar de manera breu les principals tesis de la més coneguda de les obres de Saul Kripke, *Naming and Necessity*: les concepcions de *a priori* (i de necessitat) i *a posteriori* (i de contingència), la noció de designador rígid (amb la seva explícita crítica a la teoria descriptiva dels noms) i la seva revisió dels conceptes metafísics de modalitat *de dicto* i *de re*. Més tard, serà definida mínimament la noció de realisme i s'intentarà situar Kripke en el tipus més adequat als seus pressupòsits teòrics de caràcter ordinari.

Tot açò ens permetrà, en un moment posterior, formular certes crítiques a aquesta nova Teoria Causal de la Referència i al realisme metafísic a ella associat. Ací els autors atendran les tesis fortes de l'ontologia kripkeana, derivada de la semàntica que Kripke desenvolupà a partir de la lògica modal, per ser poc clares i precises i per contenir un greu error de fons: l'adopció de les intuïcions ordinàries com a guia de la seva filosofia. A més, discutiran la plausibilitat, o no, de l'adscripció de les tesis kripkeanes al millianisme, cosa que permetrà atendre a certes nocions problemàtiques i els possibilitarà de concloure que potser no és molt recomanable basar un sistema filosòfic en les intuïcions ordinàries.

This paper are two parts. First, we expound the more famous items of Kripke's *Naming and Necessity*: *a priori* (and necessity) and *a posteriori* (and contingency), rigid designator notion (and kripkean critics at descriptive theory of names) and his revision of *de dicto* and *de re* modal concepts. Also we define the kripkean realism notion and his ordinary presuppositions.

Secondly, we criticize the new kripkean Causal Theory of Reference and his metaphysical realism, characterized in the kripkean ontology, derivated of modal logic, because this has a mistake: he adopts the ordinary intuitions as guide of his philosophical project, and this isn't desirable.

Juan José Colomina Almiñana
Vicente Raga Rosaleny

COS, GEST I OBRA D'ART. LA CELEBRACIÓ CORPÒRIA DE LA VISIBILITAT SEGONS MAURICE MERLEAU-PONTY

El gest pictòric és, per a Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), la continuació i en certa mesura la culminació del gest perceptiu de mirar o d'atènyer manualment un objecte. L'autor francès presenta l'obra d'art com una elaboració o amplificació del gest corpori –percepció i moviment– que respon expressivament a la interpel·lació del món sensible. Aquesta interpretació essencialment gestual de l'acció creativa ha estat titllada de «naturalista», «ahistòrica» i fins i tot «reduccionista». Merleau-Ponty hauria incorregut –segons Michel Haar, un dels seus detractors– en un anivellament o homogeneïtzació excessius entre percepció i pintura. El meu treball pretén respondre a tals crítiques mostrant com l'interès prioritari de l'autor francès és el de posar de manifest la capacitat creativa del cos, més enllà de tota consideració merament mecànica o instrumentalista d'aquest.

For Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), the pictorial gesture continues and, in a certain way, fulfils the perceptive gesture of seeing or grasping an object. Certainly, Merleau-Ponty presents the art work as an elaboration or amplification of the corporeal gesture –perception and movement– that responds expressively to the perceptive interpelation of the sensible world. This essentially gestual interpretation of the creative act has been qualified of “naturalist”, “ahistorical” and, in the end, “reductionist”. According to Michel Haar –one of his detractors- Merleau-Ponty would have equalled perception and painting excessively. On the contrary, my proposal is that the author's original interest is to highlight the creative hability of the body, beyond any mere mechanical and instrumental consideration.

Xavier Escribano López

A PROPÒSIT DEL SOTERRANI: DOSTOJEVSKIJ, SARTRE, GIRARD

Dostojevskij intuï, en la figura de l'home del soterrani, les claus de l'existència de l'home de la seva època. Aquesta intuïció, ja manifesta en obres anteriors a les *Notes del soterrani* (per exemple, *El doble* o *L'etern marit*), permet a René Girard de vincular, a partir de la teoria del desig mimètic, la figura de l'home actual a la figura de l'home del subsòl (*Mensonge romantique et verité romanesque*, *Critique dans un souterrain* o «Le désir mimétique dans le souterrain», dins *La voix méconnue du réel*). El present treball vol proposar la interpretació d'alguns elements del pensament de Sartre (el desdoblament, l'imaginari, l'altre, l'escriptura...) des de la lectura girardiana del soterrani. En definitiva, es vol presentar a un públic filosòfic català la vigoria del pensament girardià, remembrant alhora la figura de Sartre.

REGARDING THE UNDERGROUND: DOSTOJEVSKIJ, SARTRE, GIRARD

Dostojevskij intuited, in the figure of the man from underground, the keys of the existence of man of his time. This intuition, already displayed in previous pieces to *Notes from Underground* (*The double* or *The eternal husband*, for example) enables René Girard to link, through the mimetic desire theory, the figure of the contemporary man to the figure of the man from underground (*Mensonge romantique et verité romanesque*, *Critique dans un souterrain* or “Le désir mimétique dans le souterrain”, in *La voix méconnue du reel*). The present report wants to propose the interpretation of some of the elements of Sartre's thinking (the dualism, the imaginary, the other, the written work...) from a girardean reading of the underground. In essence, the aim is to present to a philosophic Catalan public the vitality of the girardean thinking, playing tribute at the same time to Sartre's figure.

Xavier Garcia-Duran Bayona

XIFRES CONTRA RAONS, XIFRES SENSE RAONS

VERS LA PROGRESSIVA EVAPORACIÓ DE LA FILOSOFIA

1. La dèria de quantificar-ho tot. Des de la mania infantil de batre rècords, la batalla de xifres i tants per cent s'ha imposat com a criteri suprem de valoració de les coses, des de les ínfimes fins a les transcendentals. Entre les múltiples abdicacions de l'exigència racional, el de la política és un camp de pugna permanent entre xifres i raons.

2. Epidèmia de gosadies. Hom voldria fer votar tothom i sobre tot, i d'això en diuen opinar. Avui opinar no és justificar un punt de vista, sinó senzillament triar. Transitori rampell o impuls visceral de simpaties, més que exercici de la intel·ligència. Un elevat tant per cent opta pel sí, un altre opta pel no, sense mai examinar a fons per què.

3. La raó de les xifres. Se suposa que té acceptació aquesta manera de fer perquè els qui s'hi dediquen no paren de fer votar. Donar per bons els resultats numèrics, prescindint de quines raons els abonen, porta a considerar inútil l'estudi i supèrflua la filosofia. La drecera de les enquestes condueix més de pressa a la veritat que els enutjosos processos dialèctics.

4. Progressiva evaporació de la filosofia. A la tradicional baixa consideració de la filosofia, sobretot comparada amb les brillants i ben remunerades tecnologies, s'hi afegeix l'abandonisme de molts professionals, que s'evadeixen explicant la descompromesa història de la filosofia, quasi arqueologia conceptual, en lloc d'ensenyar a filosofar sobre el concret.

5. L'opció alternativa. En un contenciós, recórrer als vots per sortir de l'impàs, un cop esgotada la capacitat de convèncer, significa un implícit reconeixement d'impotència, poca confiança o fracàs de la intel·ligència. El voluntarisme de la tria és també humà, però no pròpiament racional.

6. L'eufòria del pluralisme. S'ha mitificat contra l'uniformisme pretèrit dels blocs, però no és exigència obligada, ni un ideal, ni un postulat preliminar.

7. Allò del bé comú. Objectivament, determinades conclusions convenen al col·lectiu o són encertades en elles mateixes, al marge de si coincideixen o no amb el repartiment de vots.

8. Argumentar i convèncer. Contra el voluntarisme de vot i tria immotivats, recuperar la tècnica i l'esforç de l'argumentació per arribar a convèncer persones intel·ligents i racionals.

Àlvar Maduell

**FIGURES AGAINST REASONS, FIGURES WITHOUT REASONS
TOWARDS THE PROGRESSIVE EVAPORATION OF PHILOSOPHY**

1. **The obsession of quantifying everything.** From the childish weakness of braking records, the battle of figures and percents has been imposed as a supreme criterion of assessment of things. Among many abdications of the rational exigency, politics is a field of permanent struggle between figures and reasons.
2. **Epidemic of audacities.** It is required that everybody votes for everything, and this fact is said to give an opinion. Nowadays, to opine is not justify a viewpoint, but simply to choose. A high percent chooses to say “yes”, another percent opts to say “not”, without examining why deeply.
3. **The reason of the figures.** It is argued that this behaviour has success due to the fact that not stop of voting is primordial. Consider good the numerical results, disregarding what reasons feed them, leads to consider the study useless and the philosophy superfluous. The short path of surveys leads quicker to the truth than the *tricky* dialectic processes.
4. **Progressive evaporation of philosophy.** In addition to the traditional low consideration of philosophy, especially if it is compared with the brilliant and well-paid technologies, it is present the abandonment of many professionals, who avoid positions by means of explaining the non engaged history of philosophy, almost conceptual archaeology, instead of teaching to philosophize about concrete facts.
5. **The alternative option.** To resort the votes, in a contentious, to break the impasse, once exhausted the capacity of persuading, means an implicit recognition of impotence, little confidence or failure of intelligence. The voluntarism of the choice is also human, but not exactly rational.
6. **The euphoria of pluralism.** It has been overestimated against the preterit uniformism of the blocks, but it is not an obliged exigency, nor is an ideal and nor a preliminary postulate.
7. **The fact of welfare.** Objectively, determined conclusions are desired by the community or are pertinent themselves, independently if they coincide or not with the distribution of votes.
8. **Argue and convince.** Against the voluntarism of not motivated votes and choices, recover the technique and effort of arguments to convince clever people.

Àlvar Maduell

**ANÀLISI FILOSÒFICA DE LA TÈCNICA LITERÀRIA DEL «MONÒLEG
INTERIOR»***

La present comunicació se centra en una anàlisi de la tècnica literària del monòleg interior. Se situa en la zona fronterera de la filosofia i la literatura i té com a finalitat la comprensió antropològica de l'ésser humà com a totalitat, és a dir, com a ésser que pensa i viu o viu i pensa. La tesi fonamental seria, doncs, que la tècnica literària del monòleg interior permet mostrar d'una manera clara i dinàmica la integració de vida i pensament. L'anàlisi d'aquesta tècnica es farà a partir d'alguns exemples, especialment de la novel·la *Mrs. Dalloway* de Virginia Woolff.

*Nota: Una primera versió, més breu, d'aquesta comunicació va ser presentada a les Segones Jornades Lleidatanes de Filosofia Moderna, que portaven per títol «Vida i Pensament» i que van tenir lloc els dies 3 i 4 de novembre del 2006.

**PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF THE LITERARY TECHNIQUE OF THE
"STEMS OF CONCIOUNESS"***

The present paper focuses in an analysis of the literary technique so called "stem of consciousness". It can be located in the frontier zone of philosophy and literature and its aim is the anthropological comprehension of the human being as a totality, that is, as a being who thinks and lives or lives and thinks. The thesis would be, then, that the literary technique of the *stem of consciousness* allows to show in a clear and dynamic mode the integration of life and thought. The analysis of this technique will be done using some examples, specially from the novel Mrs. Dalloway of Virginia Woolff.

*Note: A first version, briefer, of this paper was submitted to the Segones Jornades Lleidatanes de Filosofia Moderna, whose title was "Life and Thought" and which took place the days 3 and 4 of november of 2006.

Carmen Merchán Cantos

**ENTRE FILOSOFIA, PSICOLOGIA I EDUCACIÓ.
LES APORTACIONS DE FRITZ PERLS I CLAUDIO NARANJO COM A
«FILOSOFIA DE VIDA»**

El fet de pensar l'existència humana no és afer exclusiu dels filòsofs professionals. Això no obstant, l'obra de Fritz Perls (1893-1970) i de Claudio Naranjo (1932), dos personatges cabdals de la psicologia humanista, és encara poc coneguda dins l'àmbit acadèmic, tot i les seves valuoses aportacions tant pel que fa al seu coneixement profund dels éssers humans com pel que fa a les seves propostes pràctiques.

En diàleg amb la tradició filosòfica més genuïna, fins i tot és possible de rastrejar certs paral·lelismes entre Fritz Perls i Sòcrates, d'una banda, i entre Claudio Naranjo i Plató, de l'altra. Si en Fritz Perls, creador de la Teràpia Gestalt, podem trobar una actitud vital i una habilitat desemascaradora (com en Sòcrates), trobem en Claudio Naranjo (com també en Plató), a més de l'explicitació de la filosofia del seu mestre, el desplegament d'un pensament que inclou una antropologia, una tipologia i patologia dels caràcters humans, una dimensió ascètica o espiritual i una proposta educativa inseparable d'una anàlisi sociopolítica.

Més enllà tanmateix de les similituds i contraposicions entre uns i altres, l'objectiu d'aquesta comunicació no és altre que presentar alguns elements que ens permeten d'orientar-nos en el doble vessant de pensament i vida.

Teresa Solé Mir

**BETWEEN PHILOSOPHY, PSYCHOLOGY AND EDUCATION
CONTRIBUTION OF FRITZ PERLS AND CLAUDIO NARANJO
AS “PHILOSOPHY OF LIFE”**

The fact of thinking about human existence is not a matter to be exclusively discussed by philosophers. Nevertheless, the works of Fritz Perls (1893-1970) and Claudio Naranjo (1932), two mainstays of the humanist psychology, are not yet well known in the academic field in spite of their valuable contributions as far as their deep knowledge of human beings as well as their practical proposals.

In dialogue with the most genuine philosophical tradition, certain parallelisms can be traced, on the one hand between Fritz Perls and Socrates, and, on the other between Claudio Naranjo and Plato. Whereas in Fritz Perls, creator of the Gestalt therapy, we find a vital attitude and great skill to unmask (as Socrates), in Claudio Naranjo (as well as Plato) besides unfolding his master's philosophy, we find the display of a thought which involves anthropology, typology and pathology of the human character, an ascetic and spiritual dimension and an educative proposal, inseparable of a socio-political analysis.

Beyond similitude and contrasts, the aim of this communication is none other than to present some elements that serve us to decide on the double course of thought and life.

Teresa Solé Mir

**L'IDEAL ÈTIC I POLÍTIC DE L'AMISTAT
EN EL *LAELIUS DE AMICITIA* DE CICERÓ**

L'amistat només pot existir entre els bons (*Amic.* 18), així és com endega Ciceró les seves reflexions en el *Laelius de amicitia*. I una mica més endavant: *Qui veu un amic veritable veu com una altra imatge de si mateix* (23). Vet aquí dues afirmacions que expressen clarament l'alt valor que podia tenir l'amistat en el context de la Roma republicana. Aquesta comunicació té per objectiu dilucidar els dos aspectes normatius en els quals es divideix l'ideal de la *amicitia* en Ciceró. D'una banda, la vinculació entre l'amistat i la virtut, la qual cosa porta a considerar-ne la dimensió ètica; de l'altra, la vinculació entre l'amistat i la república, la qual cosa porta a considerar-ne la dimensió política. L'un i l'altre són, alhora, els límits i les condicions que fan possible aquest ideal tan car a Ciceró i al seu cercle d'homes de classe benestant. La idea d'amistat serà interpretada com el codi ètic del bon ciutadà i també com el desenvolupament d'unes relacions humanes basades en la benevolència, la justícia i l'equitat.

“Friendship can only exist among good people” (*Amic.* 18), this is how Cicero starts his reflections in the *Laelius de amicitia*. And then he goes on: *“The man who sees a truly friend sees something like an image of himself”* (23). These are two statements that clearly show the high value that could have friendship in the context of the Roman Republic. The aim of this exposition is to elucidate the two normative aspects in which Cicero's ideal of friendship appears. On the one hand, the link between friendship and virtue, which is very important in relation to ethics; on the other hand, the link between friendship and the republic, which is very important in relation to politics. Both, at the same time, are the limits and the conditions that make possible this ideal that was highly praised by Cicero and his circle of upper class men. The eclectic concept of Cicero's friendship is going to be read as the ethical code of the good citizen and also as the development of a new sort of human relationships based upon benevolence, justice and fairness.

Oriol Farrés Juste

SOBRE LA MEUA LLENGUA

Es donen contextos i experiències on la decisió sobre la llengua en què transmetre la pròpia recerca esdevé especialment problemàtica, on es propicia que hi haja decisió. Aquesta afirmació és ben òbvia si el context d'aquesta experiència de tria té les característiques del nostre (bilingüisme, llengua minoritària amb variants dialectals); encara més, si la recerca s'inscriu en allò que, més o menys problemàticament, s'anomena «filosofia».

Dir que la problemàtica és una obvietat no menysté els casos d'aquells que poden fins i tot no travessar el lapse de la tria –malgrat estar inserits en coordenades sociopolítiques i disciplinàries idèntiques o semblats i precisament a causa de les seues diverses posicions respecte al fet lingüístic del lloc on viuen–.

L'interès més immediat per pensar entorn de la decisió respecte a la llengua en què s'articula el discurs filosòfic té principalment una matriu política. Sens dubte totes les implicacions tàcites, conceptuals i particulars que marquen el quefer quotidià de qui opta per escriure en una llengua minoritària –juntament amb les dificultats concretes de sostenir l'opció– recorden cada vegada el rerefons d'aquesta politització de l'acte d'escriure. No obstant açò, també pot tindre un altre tipus d'interès filosòfic deconstruir allò que diem quan expressem la nostra decisió d'aquesta manera: «Vull escriure en la meua llengua materna.»

L'expressió «llengua materna» sona intempestiva, per no dir desfasada. Així i tot, continua sonant, i açò fa pensar. Quina siga aquesta llengua materna, no deixa de ser rellevant, però l'estatut d'allò a què ens referim amb les paraules «llengua materna», siga inactual o no, obre la reflexió sobre la qüestió des d'una altra perspectiva d'anàlisi.

En les paraules de Hannah Arendt («resta la llengua materna») i en la rèplica que li va fer Jacques Derrida es troben fragments per a abordar aquesta «llengua materna»; fragments que ens retornen tant a la qüestió de la capacitat d'una llengua per a dir, com a la relació de la llengua amb la identitat, amb la pertinença i amb el lligam subjectiu que mantenim amb aquella materialitat que la caracteritza.

Àngela Lorena Fuster Peiró

ON MY OWN LANGUAGE

There are contexts and experiences where the decision, in which language to transmit the own research, becomes especially problematic; in certain circumstances the context propitiates the fact of the decision. This is very obvious if the context of the experience of choosing a language has the characteristics of our context (bilingualism, minority language with dialectal variants) and overall if the research is set in what is called "philosophy" with more or less problems.

The problem is still obvious although there are cases of people that, in spite of being inserted in identical or similar sociopolitical and disciplinary coordinates, they even can not cross the lapse of choice –and it's precisely because of their several positions with respect to the linguistic fact of the place where they are living–.

The more immediate interest in thinking on the decision about our written language has mainly a political matrix. Undoubtedly all the tacit, conceptual and particular implications, remember every time the background of the politicization of the act of writing. These implications mark the daily work of each one who opts to write in a minority language, together with the concrete difficulties of sustaining the choice. However, we could also be interested in deconstructing that what we are saying when we express our decision in this way: "I prefer to write in my mother tongue".

The expression "mother tongue" sounds untimely, not to say phased out. Even so it still can be said, it makes us thinking. It continues to be relevant which language this mother tongue was, but now the question of the statute of what refers to "mother tongue" opens the reflection on the question from another perspective of analysis.

Some traces can be found in order to attend the mother tongue in the words of Hannah Arendt, (the mother tongue is the only one that stays), and in the answer that made Jacques Derrida. These permit us to rethink both the question about the capacity of a language to express and the relation between language and identity, affiliation and this subjective bond that we hold with the entire materiality that characterizes the language.

Àngela Lorena Fuster Peiró

PER QUÈ LA LLIBERTAT D'EXPRESSIONIÓ?

La tradició del pensament liberal i el discurs normatiu de les democràcies occidentals atorguen un lloc privilegiat a la llibertat d'expressió. Són diverses les justificacions d'aquesta llibertat: com a garantia d'èxit en la recerca de la veritat, com a font de satisfacció individual, com a defensa de les minories o com a requisit de la democràcia. També són diverses les limitacions que en contextos diferents s'ha cregut convenient d'aplicar a la llibertat d'expressió: l'ordre públic, la protecció de la intimitat i de la infantesa, els dogmes de les religions majoritàries, les ofenses i els insults o la incitació a la violència. Aquestes limitacions obliguen a reflexionar sobre el concepte de responsabilitat associat a la llibertat d'expressió. La comunicació se centrarà en les concepcions de la llibertat d'expressió de John Milton i de John Stuart Mill com a primer pas en l'elucidació del significat que li ha de correspondre en una societat liberal i inclusiva on han de coexistir cosmovisions i grups que estan en desacord sobre assumptes fonamentals.

The tradition of liberal thought and the normative discourse of western democracies grant freedom of speech a privileged position. There are several justifications of this freedom: as a warrant of success in the pursuit of truth, as a source of individual satisfaction, as a defence of minorities or as a requirement for democracy. Several limits have been also applied to freedom of speech depending on the context: public order, protection of intimacy and of childhood, the dominant religion, offences and insults or incitement to violence. It is therefore needed to reflect upon the question of the responsible use of freedom. The text will focus on John Milton's and John Stuart Mill's conception of freedom of speech as a first step in the elucidation of its meaning in the context of liberal and inclusive societies where different comprehensive doctrines and human groups that disagree about fundamental issues must coexist.

Daniel Gamper Sachse

LA LÒGICA DE LA NACIÓ

Per tal de mirar d'aconseguir el màxim consens possible d'inici, proposarem com a significat bàsic de la paraula *nació* la següent realitat genèrica: entitat *humana* col·lectiva amb voluntat de singularitat política i/o cultural en el concert mundial dels estats. Si s'accepta aquest punt de partença, hom comprovarà fàcilment com bona part dels discursos o textos que poden escoltar-se o llegir-se entorn de la nació acaben negant o menystenint molt del que de típicament humà ha de tenir aquesta nació, i, per tant, en mostren esbiaixades caricatures, especialment quan es fa referència a les anomenades «nacions sense estat». A través de la comunicació que ara presento, em proposo de reflectir els camins d'aquesta esbiaixada, i, amb l'ajut puntual de la filosofia de Max Scheler, fer veure que el subjecte nacional, en quant *essencialment* humà, no pot regir-se per una lògica diferent de la que presideix els assumptes individuals, entenent el substantiu «lògica» de manera convenientment laxa.

In order to achieve the greater possible consensus from the beginning, we will propose as the basic meaning of the word 'nation' the following generic reality: collective *human* entity with the aim of political and/or cultural singularity regarding the puzzle of states in the world. If this starting point is accepted, we will easily see how many speeches or texts that we can listen or read about nation, refuse or undervalue a great part from the typically human things which define it, so that these speeches or texts show a bizarre caricature of nation, specially when the so called "nations without state" are referred to. Throughout this exposition I will try to show the ways of this mislaying, and, with the occasional help of the philosophy of Max Scheler, show that nations, as *essentially* human, can't be governed by a kind of logic different from the logic which governs individual matters, at least if we understand by 'logic' something conveniently lax.

Carles José i Mestre

UNA REFLEXIÓ SOBRE LES FILOSOFIES NEOCONSERVADORES DE LA HISTÒRIA: FUKUYAMA I HUNTINGTON

Aquest escrit és una reflexió sobre les propostes teòriques de Francis Fukuyama (*Fi de la història*) i Samuel P. Huntington (*Xoc de civilitzacions*), les quals han tingut una gran influència en el pensament filosòfic polític actual. Aquestes dues visions sobre la història aparentment contradictòries (trionfalisme vs. amenaça) han complert amb la funció d'omplir l'espai deixat en l'imaginari polític com a conseqüència del final de la Guerra Freda. L'interès principal d'aquests discursos no radica en la veracitat o no dels seus plantejaments (difícilment contrastables), sinó en la seva eficàcia a l'hora de simplificar i delimitar el *pensable*, i establir els termes del que *ha de ser* un debat filosòfico-polític o metapolític. Acceptar sense crítica aquests discursos, excessivament autocomplaents, té l'efecte pervers de fer-nos descendir *del logos al mite*. D'aquest retrocés tracta el següent escrit.

This paper is an enquiry on the theoretical proposes established by Francis Fukuyama (*End of history*) and Samuel P. Huntington (*Crash of Civilizations*), proposes which has showed a great influence on recent thought in Political Philosophy. These two visions about History, though contradictories in appearance (Triumphalism vs. Threat), have performed the function of filling a space created in the political imaginary by the end of the Cold War. The principal interest about these discourses does not rest on the veracity, or not, of their approaches (a question of difficult resolution), but in its efficacy to simplify and delimit the *thinkable* and to establish the terms of what *has to be* discussed in Political Philosophy and Metapolitics. To accept these too indulgent discourses without criticism has the perverse effect of making us descend from *logos to mythos*. This writing is about that drawing back.

Joan Lara Amat i León

**EROTISME I PRUDÈNCIA:
LEO STRAUSS I ELS LÍMITS DE LA FILOSOFIA**

Podem entendre el pensament de Leo Strauss com un intent reeixit per pensar la filosofia a la llum de les seves possibilitats més altes. Strauss reserva, ben platònicament, per a l'eròtica filosòfica el do natural i políticament inquietant de la imprudència. El filòsof *qua* filòsof, no és gens partidari del pacte. És, per tant, un alienat. És el primer preu a pagar per fer realitat la dimensió sinòptica de la filosofia. El segon preu és inherent a la presa de consciència que la sinopsi de tot és inabordable. La contradicció que aquí es posa de manifest suposaria una condemna a mort per a la filosofia si el tot fos noèticament homogeni. Però si aquest no fos el cas, llavors seria possible, almenys com a hipòtesi de partença, tant la recuperació de la «zètesi» socràtica com de la diferència, oblidada per la Il·lustració, entre salut i veritat.

**EROTICISM AND PRUDENCE:
LEO STRAUSS AND THE LIMITS OF PHILOSOPHY**

We could understand the thought of Leo Strauss as a successful attempt to think the philosophy in the light of its higher possibilities. Strauss reserves, platonically, for the philosophical erotic the natural, but politically disquieting gift of the imprudence. The Philosopher *qua* philosopher is not concerned a bit about by gentlemen's agreement. He is, therefore, alienating. This is the first price he has to pay in order to do reality the synoptic dimension of the philosophy. The second price is inherent to the becoming aware of the synopsis of the whole is unapproachable. The contradiction that is shown here would suppose a sentence of death for the philosophy if the whole were noetically homogenous. But if this was not the case, then would be possible, at least as departure hypothesis, both the recovery of Socratic "zetesis" and the difference, forgot for the Illustration, between health and truth.

Gregorio Luri Medrano

SOBRE ELS MECANISMES D'ADSCRIPCIÓ A IDEES POLÍTiques EN LES DEMOCRÀCIES LIBERALS: LES AFINITATS ELECTIVES

L'objectiu del text és recuperar el concepte weberiano-goethià d'«afinitat electiva» per tal d'oferir una explicació de com es donen els processos d'identificació amb grups i idees en les societats democràtico-liberals. El concepte pot ser útil per a entendre que les adscripcions a idees polítiques es produeixen tant, com afirma Richard Rorty, per la seducció (afinitat, simpatia) envers determinats col·lectius i estils de vida com, també, per la racionalitat normativa de les mateixes idees, és a dir, pel fet que la nostra elecció es basa en arguments i justificacions de com les idees escollides s'insereixen en sistemes de creences que considerem internament coherents i lògicament consistents. Així, en la primera part del text presentem Weber com a pont entre les lectures habermasiana i rortyana de la modernitat i suggerim que, malgrat les eternes discussions entre aquests dos autors, les seves aportacions poden llegir-se en clau de complementarietat: mentre la seducció pot operar en el pla psicològic, en l'elecció entre continguts de valor incommensurables, l'argumentació i fonamentació es mou en el pla lògic. Però ambdues dimensions, psicològica i lògica, són indestriables en el subjecte que pensa.

Tanmateix, en la segona part del text fem referència a la diagnosi weberiana de la modernitat, com a moment en què l'orientació a fins, el pensament tecnocràtic, tendeix a substituir l'orientació a valors, és a dir, a foragitar la racionalitat normativa (l'exigència de justificacions) i a imposar la racionalitat estratègic-instrumental en tots els àmbits de la praxi, convertint l'elecció en pura deducció de mitjans per a fins donats. Malgrat que Weber manté l'esperança en l'individu heroic que no sucumbeix, que no s'adapta definitivament al sistema sinó que el critica, no podem més que deixar apuntada la següent paradoxa: fins a quin punt les actuals «afinitats electives» no es redueixen a una elecció entre allò que avui és possible en el marc (inqüestionable) de la democràcia liberal? ¿No és utòpic confiar en un subjecte capaç d'alçar-se sobre la seva civilització per intentar promoure no solament diversos graus de reforma sinó fins i tot una veritable transformació social?

Marta Olivé Manté

“ELECTIVE AFFINITIES” AS MECHANISMS TO EXPLAIN ADSCRIPTION TO POLITICAL IDEAS IN LIBERAL DEMOCRACIES

This text aims at recuperating the weberian-goethian concept of “elective affinities” to provide an explanation for the processes by which individuals identify themselves with groups and ideas in liberal-democratic societies. The concept of “elective affinities” may be useful to understand that adscription to political ideas is due to seduction (affinity, sympathy) for specific groups and lifestyles, as meant by Rorty, but also due to the normative rationality of the ideas, that is, due to the fact that our election is based on arguments and justifications of how the selected ideas can be articulated within belief systems, which we consider internally coherent and logically consistent. Therefore, in the first part of this article we introduce Weber as an intermediary between the habermasian and the rortyan interpretation of modernity, and we suggest that, in spite of the non-stop philosophical debate between these two authors, their contributions may be understood as rather complementary: whereas seduction operates at the psychological level, when choosing between incommensurable value contents, argumentation and foundation operate at the logical level. But both dimensions, psychological and logical, cannot be separated from one another in a thinking subject.

Nevertheless, in the second part of the text we refer to the weberian diagnosis of modernity, as a moment in which rational orientation to ends, that is, technocratic thinking, tends to substitute rational orientation to values, that is, tends to expel normative rationality (justification requirements) and to impose means-ends rationality in all aspects of daily praxis. Although Weber keeps hope alive for an heroic subject who does not yield, who does not adapt definitively to the system but who criticises it, a paradox shall be noted: how can our “elective affinities” be more than an election among possibilities, which do not put into question liberal democracy itself? Isn’t that an utopy to rely upon the possibility that a subject emerges from its own civilisation and tries not only to promote reforms but also to promote a real social transformation?

Marta Olivé Manté

EL LLOC DE L'EDUCACIÓ EN LA FILOSOFIA POLÍTICA COM A FILOSOFIA PRIMERA EN L'OBRA DE LEO STRAUSS

Una de les principals aportacions amb què l'obra de Leo Strauss ha proveït la renovació dels estudis platònics a Catalunya ha estat la consideració segons la qual en la filosofia política clàssica i en especial en els diàlegs platònics se'ns mostraria que, abans que una filosofia que s'ocupi de la ciutat, i molt especialment del règim, com a objecte de reflexió específic al qual una branca de la filosofia dedica la seva recerca, o sigui abans que una *filosofia política* pròpiament dita, es faria necessària, *primerament*, urgentment, una filosofia destinada a entendre quin és el seu lloc i el seu paper en la ciutat, és a dir, una filosofia *política*, i, en conseqüència, un saber que permetés dissenyar i gestionar les condicions a través de les quals fer viva la filosofia en la ciutat, com també promoure-la, és a dir, una política *filosòfica*. En aquest sentit, aquesta comunicació vol explorar el lloc que quedaria reservat a l'educació en aquest tomb polític al qual es veu avesada la filosofia, tal com quedaria representat en la mateixa obra de Leo Strauss a través de les nocions d'art d'escriure i d'educació liberal.

One of the main contributions that the work of Leo Strauss has provided to the platonic studies renewal in Catalunya has been the consideration regarding that classical political philosophy and specially the platonic dialogues would have showed that before a philosophy dedicated to reflect on the city, and specially on the regime, as the specific object of research of a certain branch of philosophy, that is, before a *political philosophy*, would be *firstly* and urgently necessary, a philosophy bound to understand what is its place and its role in the city, that is, a *political* philosophy, and as a result of that, a wisdom that would provide the possibility for designing and managing the conditions through which make alive the philosophy the philosophy in the city, as well as promote it, that is a *philosophic* policy. In this sense, the presentation of this paper wants to explore the place that would be reserved to education in the political turn to what philosophy is pushed, as it would be showed in the work of Leo Strauss through the notions of art of writing and liberal education.

Àngel Pascual Martín

EL DRET DE GENTS: EL COMPLICAT SALT DE LA TEORIA RAWLSIANA

Des del seu començament, la teoria política de John Rawls es centra en la proposta d'uns principis de la justícia per a l'estructura de les societats democràtiques occidentals. Serà a la fi del anys noranta quan aplicarà la seua teoria a les relacions entre les societats democràtiques i no democràtiques. Però aquesta expansió no està lliure de problemes. En la meua comunicació vull exposar les principals objeccions que cal fer a la proposta rawlsiana del dret de gents.

THE RIGHT OF PEOPLES: THE DIFFICULT JUMP OF THE RAWLSIAN THEORY

From its beginning, the John Rawls's political theory focuses on the proposal of the principles of justice for the basic structure of western democratic societies. At the end of the nineties Rawls will apply his theory to the relations between the democratic and non democratic societies. But this expansion has some problems. My paper explains the main objections of the Rawlsian Law of peoples.

Pedro Jesús Pérez Zafrilla

IDEA D'EUROPA

Europa és una realitat mundial. Tanmateix, es manifesta de manera contradictòria: d'una banda, com a imperi de la llibertat, de la pau i de la prosperitat; de l'altra, com a tirania, violència i pobresa. En la present comunicació proposem una comprensió d'Europa a partir de tres dimensions diferents: la dimensió de la identitat i del benestar; la dimensió de la racionalitat i de l'efectivitat, i finalment la dimensió de l'activitat i de la temporalitat. Cadascuna d'aquestes dimensions produeix efectes contraposats. El desig humà pretén una coincidència d'aquestes dimensions interiorment contradictòries; així, en la dimensió de la identitat i del benestar, somiem la identitat d'Autoconsciència i Omnipotència; en la dimensió de la racionalitat i de l'efectivitat, la de la Transcendència i de la Bondat; i en la de l'activitat i de la temporalitat, la identitat d'Eternitat i de Bellesa. Però, atès que som éssers limitats, aquesta consciència és impossible, i qualsevol intent en aquesta línia acaba en el dolor i la decepció, com ho mostren, en l'àmbit polític, els totalitarismes del segle XX. Al contrari, atès que som éssers finits, solament ens resta continuar l'obra, sempre precària, de conciliar els oposats en cadascuna de les dimensions d'Europa.

Josep Maria Porta Fabregat

IDEA OF EUROPE

Europe is a whole world. Nevertheless, it is presented as a opposed form: on one hand, like empire of freedom, peace and prosperity; on the other hand, like tyranny, violence and poverty. In this talk, we propose to understand Europe from three different dimensions: the dimension of the identity and the well-being, the dimension of the rationality and the effectiveness, and finally the dimension of the activity and the time. Each one of theses different dimensions produces opposed effects. Human desire tries to identify theses inner contradictory dimensions; thus, in the dimension of the identity and the well-being we dream about the identity of Self-conscience and Omnipotence; in the dimension of the rationality and the effectiveness, about the identity of Transcendence and the Goodness; and in the dimension of activity and the time, about the identity of Eternity and the Beauty. But, as we are limited beings, this identity is impossible, any attempt in this line finishes in the pain and the deception, as they show in the political field, the totalitarianisms of 20th. Century. On the contrary, given our limits, we can only continue with this work, always precarious, of conciliating the opposite realities in each of the dimensions of Europe.

Josep Maria Porta Fabregat

L'ACCIÓ I EL DISCURS EN HANNAH ARENDT

Segons Hannah Arendt, la condició humana determina necessàriament els dos canals exclusius i indispensables de què disposen les persones per a revelar-se com a tals enmig de la societat: l'acció i el discurs. Per mitjà del discurs i de l'acció les persones són úniques i lliures, distingint-se així de la resta d'éssers i objectes del món. Aquesta forma de revelar «qui són», en contraposició a «què són», constitueix una de les tres «activitats humanes fonamentals» en Arendt: l'acció.

En aquestes pàgines es pretén d'aprofundir en aquests conceptes, com també en les seves implicacions pel que fa a la pluralitat, la llibertat i la política.

According to Hannah Arendt the human condition determines necessarily the two exclusive and indispensable channels which human beings have at their disposal in order to disclose themselves as such within society: speech and action. Through action and speech human beings are unique and free, distinguishing themselves thus from all other beings and objects of the world. These two ways of disclosing their “whoness”-as opposed to their “whatness”- constitutes one of the three “fundamental human activities” exposed by Arendt: action.

This essay examines these concepts in depth as well as reflecting on the implications therein as far as plurality, liberty and politics.

Wendy M.R. Simon

SOBRE EL CONCEPTE DE SOBIRANIA

És gairebé un tòpic entre els entesos afirmar que la situació mundial actual ha posat en qüestió el funcionament i la idoneïtat de les entitats polítiques que l'han organitzada fins avui. Allò que el marxisme exigia com a propi del moviment revolucionari, l'internacionalisme, ara és defensat aferrissadament pel pensament liberal, que alhora condemna qualsevol oposició a aquesta lògica inexorable amb l'etiqueta de «nacionalisme» o, en el pitjor dels casos, de «totalitarisme». La nova configuració d'institucions i organitzacions polítiques i econòmiques d'abast mundial hauria d'obeir a la necessitat de crear entitats que responguessin, precisament, a la situació mundial. D'aquí es derivaria, entre altres coses, la dubtosa crisi de la forma política «Estat-Nació», provocada per l'esfondrament (en alguns casos, benvingut assassinat) del concepte de sobirania. La il·legitimitat d'aquest concepte consistiria en el fet que aquest es fonamenta en dues situacions, per principi *violentes*: la constitució externa derivada del dret conquesta, és a dir, la independència; i la constitució interna per revolució, revolta o cop d'estat. Així, el concepte de sobirania implicaria necessàriament el concepte de guerra, sigui civil o internacional. Per tant, la gran virtut de les noves entitats polítiques (*el nou ordre mundial*) estaria en el fet que no han sorgit de cap guerra, sinó que s'han format mitjançant altres mecanismes (siguin aliances, pactes, unions, organitzacions supranacionals, etc.).

Parteixo de la idea que la sobirania és i continuarà essent, per molt que no en vulguem dir «sobirania» o intentem deconstruir-la, el concepte polític fonamental. Romandrà, encara que la defugim, perquè és una qüestió indefugible, sota preu d'esclavitud, ja que té que veure amb el simple fet d'*existir*, té una caràcter estructural, immanent i remet a quelcom molt senzill: *qui decideix i què decideix?* En la diferència entre les respostes comença el conflicte, és a dir, la política. Així, el problema no comença amb l'estructura de la sobirania, sinó justament després, quan assignem subjectes i matèria a la decisió sobirana. Considero que interpretar filosòficament aquest concepte és clau per a entendre quin tipus d'entitat política és «Catalunya».

Gerard Rosich Pagès

ON SOVEREIGNTY

It is almost commonplace among the experts to affirm that the current world-wide situation has put the operation and the suitability of the political entities who have organized it until today in question. What Marxism required as typical of the revolutionary movement, the internationalism, is now defended persistently by the liberal thought, which any opposition to this inexorable logic condemns at the same time with the label of "nationalism", or in the worst case, of "totalitarianism". The new global configuration of political and economic institutions of world-wide reach should obey to the need to create entities that reply, precisely, to the world-wide situation. From here, the doubtful crisis in the political form "State-Nation" would be derived among other things from the collapse (in some cases, even including murder) of the concept of sovereignty. For the liberal thought the illegitimacy of this concept would consist in what is founded in two situations, which are by principle violent: the external constitution derived upward conquest that is the independence; and the internal constitution for revolution, revolt or coup d'état. Thus, the concept of sovereignty would imply necessarily the concept of war, either civil or international. Therefore, the great virtue of the new political entities (the new world order) would consist in the fact that they have not appeared from any war, but they have been educated through other mechanisms (alliances, pacts, unions, supra-national organizations, etc...).

I start from the idea that sovereignty will continue being the fundamental political concept, even though we avoid it, because it is an unavoidable question, under price of slavery, since it has to deal with the simple fact of *existence*, it has structural, immanent features and remits to something very simple: *who decides what?* In the difference between the answers is where the conflict starts, that is to say politics. Thus, the problem does not start with the structure of the sovereignty, but right afterwards, when we assign subjects and matters to the sovereign decision. I consider that interpreting this concept philosophically is a key to understand which type of political entity is "Catalonia".

Gerard Rosich Pagès
Felip Martí i Jofresa

ERIC VOEGELIN, LECTOR DE PLATÓ

La comunicació versarà sobre la lectura que fa Eric Voegelin de l'obra platònica. Eric Voegelin (1901-1985) és un polític i filòsof germano-americà que escriu una extensa obra d'una considerable influència, sobretot als Estats Units i a Alemanya. En el nucli del seu pensament hi trobem la pretensió de formular una teoria que permeti explicar l'ordre en relació a l'home, la societat i la història. La seva teoria de l'ordre (exposada en la seva obra magna *Order and History*) el condueix a establir les bases per a una nova ciència política, una crítica de les ideologies, com també de l'explicació de la modernitat a partir de la noció de gnosi. La comunicació es dividirà en dues parts. En la primera part farem una breu introducció a la vida i obra d'Eric Voegelin. En la segona part ens centrarem en la seva lectura de Plató. Exposarem aquells elements de l'obra platònica que serveixen a Voegelin per a estructurar el seu projecte i els llocs on podem trobar-los. Així mateix aclarirem les bases interpretatives que emprà l'autor en la lectura de Plató, procurant d'emmarcar-les en la situació de les interpretacions contemporànies del filòsof atenès.

ERIC VOEGELIN, READER OF PLATO

This communication focuses on Eric Voegelin Plato interpretation. Eric Voegelin (1901-1985) is an american-german political scientist and philosopher, who have had an important influence particularly in USA and Germany. The core of his thought is to formulate a theory of men, society and history, based on the notion of order. His theory of order (expounded in *Order and History*) leads him to establish the basis for a new political science, to a critic of ideologies, as well as to an explanation of modernity from the notion of *gnosi*. This communication splits in two parts. First we give a brief introduction to the life and work of Eric Voegelin. In the second part, we focus in his interpretation of Plato. We show the elements of the *Corpus Platonicum* that Voegelin uses to organize his project, and where to find them. We place the interpretation Voegelin uses for reading Plato, in the context of the contemporary interpretations.

Bernat Torres Morales

ÉS POSSIBLE UNA FILOSOFIA DE LA VIDA EN EL SEGLE XXI? BREU ANÀLISI COMPARATIVA DEL VITALISME DE NIETZSCHE, ORTEGA Y GASSET I PETER SLOTERDIJK

En aquest treball ens proposem de contrastar les teories filosòfiques de Friedrich Nietzsche i de José Ortega y Gasset des de diverses perspectives centrals en el pensament de tots dos autors: (i) el vitalisme; (ii) la moralitat i els valors; (iii) la teoria epistemològica, i (iv) l'anàlisi de la decadència europea. La comparació que durem a terme ens ajudarà a aprofundir en els sistemes ontològics de Nietzsche i d'Ortega y Gasset i a explorar les seves comunalitats. Tot seguit (v) argumentarem que el filòsof contemporani Peter Sloterdijk dóna nova vida a aquesta filosofia de la vida, partint de les runes de la II Guerra Mundial i la Guerra Freda i enmig de l'emergència del terrorisme internacional, particularment en la seva crítica de la raó cínica, la seva teoria del «quinisme» i la seva anàlisi de les microsferes.

In this paper we compare the philosophical theories of Friedrich Nietzsche and José Ortega y Gasset from points of view that are central to their thought: (i) vitalism; (ii) morality and values; (iii) epistemology, and (iv) European decadence. This comparison will enable us to better understand the ontological systems of Nietzsche and Ortega y Gasset and to explore the commonalities between them. Finally, (v) we will argue that the contemporary philosopher Peter Sloterdijk gives birth to yet a new version of this philosophy of life, that emerges from the ruins of World War II and the Cold War and in the midst of international terrorism, especially in his critics of cynical reason, his theory of “chinism” and his analysis of micro-spheres.

Jaume Urgell

LA DIVISIÓ DE TREBALL ÈTIC ENTRE LES ONGs I LA CLASSE POLÍTICA

En aquesta comunicació em proposo d'abordar des del punt de vista ètic una qüestió: si hi ha una relació inversament proporcional entre l'èxit de les ONGs i el descrèdit de l'anomenada «classe política». Si hi fos, aquesta relació podria veure's com un cas més de la tradicional oposició entre ètica i política. Per a tractar aquesta qüestió consideraré de quines maneres se sol presentar el conflicte entre ètica i política. La conclusió –molt temptativa– que en trauré és que el que realment succeeix és una divisió de treball «ètic» entre les ONGs i la classe política.

In this paper I am going to tackle from an ethical point of view the following question: is there an inversal relation between NGO's success and the so-called "political class" bad reputation. If there was such a relation one could see it as a new edition of the traditional opposition between ethics and politics. In order to deal with this question I am going to consider the ways the conflict between ethics and politics take place. My conclusion -quite temptative- is going to be that what really is at stake is a division of "ethical" labour between NGO and politics.

Joan Vergés Gifra

CAP A UNA NOVA RESPONSABILITAT VIRTUAL?

Aquesta comunicació vol plantejar la qüestió de la responsabilitat moral i la responsabilitat legal en el context de les noves realitats científiques i en concret respecte de la intel·ligència artificial i la realitat virtual. Aquest plantejament permet de considerar la qüestió de la identitat personal i la llibertat a la llum dels nous horitzons de la ciència, i preguntar-se si és possible, d'un costat, predicar de la intel·ligència artificial una nova identitat personal susceptible de ser responsable legal, i, de l'altre costat, si és possible predicar una nova identitat personal en el context de la realitat virtual susceptible així mateix de ser subjecte de responsabilitat legal. Del que es tracta, en definitiva, és de qüestionar-se si és possible arribar a considerar tant la intel·ligència artificial com la realitat virtual com a noves realitats diferenciades, i en certa manera complementàries, susceptibles de ser considerades com a noves realitats autònomes i per això susceptibles de generar un nou camp de responsabilitat, o si per contra el constant desenvolupament de nous fenòmens com la intel·ligència artificial o la realitat virtual, com també altres línies d'investigació principalment en el camp de les noves tecnologies, la psicologia, la física i la neurociència, no són més que mers instruments de comprensió de la realitat que potser podrien derivar en nou replantejament de la qüestió de la responsabilitat.

Manuel Miró

Giulio Ruffini